

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДФС)

Львівська пл., 8, м. Київ-53, МСП 04655, тел.: (044) 272-51-59, факс: (044) 272-08-41
www.sfs.gov.ua; e-mail: kabmin_doc@sfs.gov.ua, gromada@sfs.gov.ua Код ЄДРПОУ 39292197

№ _____

На № _____

від _____

Головні управління ДФС
в областях та місті Києві

Підрозділи податків і зборів
з фізичних осіб

Щодо окремих питань застосування
спрощеної системи оподаткування

Державна фіскальна служба України у зв'язку з численними зверненнями платників податків щодо окремих питань застосування спрощеної системи оподаткування, зокрема реєстрації та анулювання платників єдиного податку - фізичних осіб - підприємців, та з метою забезпечення єдиного підходу щодо практичного застосування норм податкового законодавства повідомляє.

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку встановлено у главі 1 розділу XIV ПКУ.

Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування платниками єдиного податку першої - третьої груп здійснюється відповідно до положень статті 298 ПКУ.

Реєстрація суб'єкта господарювання як платника єдиного податку здійснюється шляхом внесення відповідних записів до реєстру платників єдиного податку (пункт 299.1 статті 299 ПКУ).

Контролюючі органи здійснюють реєстрацію суб'єкта господарювання як платника єдиного податку за умови відсутності визначених ПКУ підстав для відмови, з дати, визначеної відповідно до пп. 298.1.2 п. 298.1 ст. 298 ПКУ.

Підставами для прийняття контролюючим органом рішення про відмову у реєстрації суб'єкта господарювання як платника єдиного податку є виключно:

1) невідповідність такого суб'єкта вимогам, встановленим ст. 291 ПКУ;

2) наявність у суб'єкта господарювання, який утворюється у результаті

реорганізації (крім перетворення) будь-якого платника податку, непогашених податкового боргу, що виникли до такої реорганізації

Державна фіскальна служба України

3) недотримання таким суб'єктом вимог, встановлених пп. 298.1.4 п. 298.1 ст. 298 ПКУ.

У разі відсутності визначених ст. 299 ПКУ підстав для відмови у реєстрації суб'єкта господарювання як платника єдиного податку, контролюючий орган зобов'язаний протягом двох робочих днів від дати надходження заяви про перехід на спрощену систему оподаткування зареєструвати таку особу платником єдиного податку (п. 299.5 ст. 299 ПКУ).

У разі відмови у реєстрації платника єдиного податку контролюючий орган зобов'язаний надати письмову вмотивовану відмову протягом двох робочих днів з дня подання суб'єктом господарювання відповідної заяви, яка може бути оскаржена таким платником у встановленому порядку (п. 299.5 ст. 299 ПКУ).

З набранням чинності з 1 січня 2017 року Закону України від 21 грудня 2016 року №1797-VIII „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні”, було внесено деякі зміни до окремих норм застосування спрощеної системи оподаткування, зокрема до п.п. 291.5.8 п. 291.5 ст. 291 ПКУ.

Так, починаючи з 01.01.2017 згідно п.п. 291.5.8 п. 291.5 ст. 291 ПКУ 291 ПКУ не можуть бути платниками єдиного податку першої – третьої груп платники податків, (зазначена норма ПКУ, в редакції що діяла до 01.01.2017, застосовувалась для суб'єктів господарювання), які на день подання заяви про реєстрацію платником єдиного податку мають податковий борг, крім безнадійного податкового боргу, що виник внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин).

Однією з підстав для прийняття контролюючим органом рішення про відмову у реєстрації суб'єкта господарювання як платника єдиного податку згідно з п.п. 299.6.1 п. 299.6 ст. 299 ПКУ є невідповідність такого платника податків вимогам, встановленим ст. 291 ПКУ, зокрема наявність податкового боргу на день подання заяви про реєстрацію платником єдиного податку.

Податковий борг – сума узгодженого грошового зобов'язання, не сплаченого платником податків у встановлений ПКУ строк, та непогашеної пені, нарахованої у порядку, визначеному ПКУ (п.п. 14.1.175 п. 14.1 ст. 14 ПКУ).

При цьому, грошове зобов'язання платника податків – сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності (п.п. 14.1.39 п. 14.1 ст. 14 ПКУ).

Податкове зобов'язання – сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством.

Таким чином, з 01.01.2017 року підставою для контролюючих органів при прийнятті рішення про відмову у реєстрації фізичної особи – підприємця платником єдиного податку є наявність у такого платника податків податкового боргу зі сплати податків та зборів, за якими визначені грошові зобов'язання, в тому числі, які не пов'язані із здійсненням господарської діяльності (окрім наявного боргу зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі- єдиний внесок)).

Щодо анулювання реєстрації платників єдиного податку

Відповідно до п. 299.10 ст. 299 ПКУ реєстрація платником єдиного податку є безстроковою та може бути анульована шляхом виключення з реєстру платників єдиного податку за рішенням контролюючого органу, зокрема у випадках, визначених п.п. 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 ПКУ.

Водночас, згідно з п.п. 8 п.п. 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 ПКУ платники єдиного податку зобов'язані перейти на сплату інших податків і зборів, визначених ПКУ, у разі наявності податкового боргу на кожне перше число місяця протягом двох послідовних кварталів – в останній день другого із двох послідовних кварталів.

Таким чином, згідно з положеннями п. 299.10 ст. 299 ПКУ за рішенням контролюючого органу реєстрація платником єдиного податку може бути анульована шляхом виключення з реєстру платників єдиного, зокрема, у випадку невиконання платником єдиного податку обов'язку щодо переходу на сплату інших податків і зборів у разі наявності у нього податкового боргу на кожне перше число місяця протягом двох послідовних кварталів.

Разом з тим, згідно з п. 36.1 ст. 36 ПКУ податковим обов'язком визнається обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку та збору в порядку і строки, визначені ПКУ, законами з питань митної справи. Пунктом 38.1 ст. 38 ПКУ визначено, що виконанням податкового обов'язку визнається сплата в повному обсязі платником відповідних сум податкових зобов'язань у встановлений податковим законодавством строк.

Тобто, право перебувати на спрощеній системі оподаткування втрачає саме підприємець - платник єдиного податку, у зв'язку з наявністю податкового боргу у такого суб'єкта господарювання.

Отже, наявність податкового боргу у фізичної особи – підприємця по податкових зобов'язаннях, не пов'язаних з його господарською діяльністю, не є підставою для прийняття контролюючим органом рішення про виключення такої фізичної особи – підприємця з реєстру платників єдиного податку.

Крім того, зазначаємо, що відповідно до п. п. 299.11 ст. 299 ПКУ у разі виявлення під час проведення перевірок відповідним контролюючим органом порушень фізичними особами – підприємцями вимог глави 1 ПКУ щодо застосування спрощеної системи оподаткування, анулювання реєстрації платника єдиного податку першої - третьої груп проводиться за рішенням такого органу, прийнятому на підставі акта перевірки. У такому випадку суб'єкт господарювання має право перейти на спрощену систему

оподаткування після закінчення чотирьох послідовних кварталів з дати прийняття контролюючим органом рішення про виключення такого платника з реєстру платників єдиного податку.

Тобто, обмеження щодо неможливості обрання спрощеної системи оподаткування фізичними особами – підприємцями протягом чотирьох послідовних кварталів (з дати анулювання), стосується тільки тих суб'єктів господарювання – фізичних осіб, яким анульовано реєстрацію платником єдиного податку за актом перевірки.

Одночасно звертаємо увагу, що наказом ДФС від 26.10.2017 № 706, яким внесено зміни до наказу ДФС від 19.10.2016 № 875 «Про функціональні повноваження структурних підрозділів територіальних органів ДФС», визначено що функцію щодо прийняття рішень про анулювання реєстрації платників єдиного податку та на їх підставі виключення з реєстру платників єдиного податку у випадках, визначених п.п. 298.2.3 п.298.2 ст. 298 ПКУ з 26.10.2017 року закріплено виключно за Головними управліннями ДФС в областях та м. Києві.

Доручаємо довести зазначений лист до підпорядкованих органів ДФС та платників податків.